

DLACZEGO GDYNIA BYŁA
NAZYWANA „UKOCHANYM
DZIECKIEM II RZECZYPOSPOLITEJ”
I JEJ OKNEM NA ŚWIAT?

MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Dlaczego Gdynia była nazywana „ukochanym dzieckiem II Rzeczypospolitej” i jej oknem na świat?

Cel ogólny

- poznanie okoliczności budowy portu w Gdyni i ciekawostek o największych sukcesach przedwojennej Polski.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- sytuuje w czasie budowę Gdyni,
- wskazuje Gdynię na mapie,
- opowiada o osiągnięciach Eugeniusza Kwiatkowskiego związanych z Gdynią,
- wymienia kilka przykładów innych sukcesów II Rzeczypospolitej.

Metody/techniki/formy pracy

- pokaz (film),
- „kula śniegowa”,
- pogadanka,
- praca indywidualna,
- praca w parach,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne

- film *Historia Gdyni* (<https://www.youtube.com/watch?v=-p7jefLQLZA> [dostęp: 22.11.2018],
- karta pracy w formie puzzli z najważniejszymi informacjami z filmu o budowie Gdyni (dla uczniów ze SPE – dostosowana),
- mapa II Rzeczypospolitej,
- oś czasu,
- komputer z dostępem do Internetu i projektor (lub tablica multimedialna).

Opis przebiegu lekcji

- Wprowadzenie – nauczyciel nawiązuje do 100-lecia odzyskania niepodległości. Potem przechodzi do jednego z najważniejszych osiągnięć tego okresu – budowy portu w Gdyni.
- Pytanie kluczowe: Dlaczego Gdynia była nazywana „ukochanym dzieckiem II Rzeczypospolitej i jej oknem na świat”?
- Uczniowie oglądają film o budowie Gdyni (9 minut). Nauczyciel prosi o skupienie, gdyż film będzie podstawą do wykonania ćwiczenia z kartą pracy.

- Praca w parach – wspólne wypełnianie karty pracy na podstawie obejrzanego filmu (puzzle). W tym ćwiczeniu uczniowie wykorzystują informacje z filmu i wpisują je w odpowiednie miejsca na karcie pracy, np. kiedy Gdynia stała się miastem, dlaczego mówi się o niej, że była „oknem na świat”, ile miała mieszkańców na początku, a ile teraz, co wywożono z portu w Gdyni itp.
- „Kula śniegowa” – omówienie efektów pracy w czwórkach, potem w ósemkach.
- Praca z mapą (lokalizacja Gdyni, komentarz dotyczący krótkiej linii brzegowej – niewielkiego dostępu Polski do morza i konsekwencji tego faktu).
- Praca z osią czasu (rok rozpoczęcia budowy Gdyni, obliczanie, ile lat minęło).
- Krótka pogadanka o Eugeniuszu Kwiatkowskim i sukcesach II Rzeczypospolitej – ciekawostki i osiągnięcia z różnych dziedzin gospodarki, nauki, kultury itp.
- Podsumowanie – wspólne sformułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe.

Komentarz metodyczny

Uczniowie dzięki projekcji filmu zdobywają informacje o początkach portu w Gdyni i uzupełniają kartę pracy, przygotowaną przez nauczyciela. Dzięki technice „kuli śniegowej”, rozwijają kompetencje społeczne i obywatelskie (praca w parach, czwórkach, ósemkach) w zakresie tworzenia informacji i uczenia się (komunikowanie się, formułowanie wypowiedzi, uzupełnianie karty pracy). Nauczyciel daje uczniom dużo samodzielności, sugeruje, aby pomagali sobie wzajemnie, dając czas na pracę (określa limit dla poszczególnych etapów, pilnuje czasu). Uczniowie ze SPE otrzymują wsparcie od innych uczniów lub nauczyciela (jeśli tego potrzebują – najpierw sami muszą podjąć trud). Na forum klasy następuje omówienie zadania i udzielenie informacji zwrotnej (przez nauczyciela i uczniów). Ocenianie na lekcji ma więc przede wszystkim charakter kształtujący. Potem uczniowie ćwiczą umiejętności przedmiotowe – pracują z mapą i osią czasu. Najpierw przyglądają się, jaki dostęp do morza miała II RP i próbują wywnioskować, co z tego wynikało. Nauczyciel wyjaśnia kwestię braku portu i pilną potrzebę jego budowy. Lokalizują też Gdynię. Na osi zaznaczają datę nadania Gdyni praw miejskich, którą znają z filmu. Obliczają, ile lat minęło od tego wydarzenia. Mogą się wspierać wzajemnie przy tym ćwiczeniu (tutoring koleżeński). Rozwijają kompetencje matematyczne (logiczne myślenie, obliczanie upływu czasu). Z pogadanki dowiadują się o innych sukcesach II RP z różnych dziedzin (gospodarka, technika, kultura, sport). Najlepiej, jeśli byłyby to ciekawe, łatwo zapadające w pamięć przykłady, np. Luxtorpeda.